

som ikke faar Stedstillæget, og dels dem, som kan risikere at blive forflyttet til et Sted, hvor der ikke gives Stedstillæg? Men jeg mener nu, at det kun er Daarer, der kan tale saaledes. Dyrtidstillæget kan holde op, det er der ingen Tvivl om; det skal holde op automatisk, efter som Dyrtiden gaar ned; altsaa, naar Priserne paa Livsfornødenheder gaar ned, skal Dyrtidstillæget automatisk følge med ned. Men hvis Dyrtiden virkelig skulde høre op, hvis Priserne virkelig skulde gaa ned, saa er der da heller ingen Ulykke i, at Dyrtidstillæget bliver mindre og mindre; ja, jeg kan vel sige, at alle Tjenestemændene vilde være godt tilfredse, om Priserne paa Livsfornødenhederne kunde komme ned paa den Højde, de havde før Krigen, selv om ogsaa de skulde miste Dyrtidstillæget.

Der kunde maaske være Grund til Misfornøjelse med, at Dyrtidstillæget ikke kan stige ret meget. Det kan efter Lovforslaget kun stige med 162 Kr., nemlig fra 540 Kr. til 702 Kr., og dette svarer kun til en Stigning af Varepriserne paa 9 pCt. Der er jo, som De ved, den Bestemmelse, at efterhaanden som Statistisk Departement fastsaaer, at Varepriserne er steget, skal ogsaa Dyrtidstillæget stige, men det kan altsaa kun stige med 162 Kr., og saa snart Varepriserne efter den sidste Opgørelse fra det statistiske Departement er steget 9 pCt., naar vi op til det højeste, der kan være Tale om i Dyrtidstillæg efter det foreliggende Lovforslag. Og disse 9 pCt. naar vi vel sagtens allerede om nogle faa Dage, naar Statistisk Departements Opgørelse foreligger paa ny; det vil ikke vare ret længe, Varepriserne er jo steget ret bravt siden sidste Opgørelse. Men bliver Priserne ved at stige, maa naturligvis Rigsdagen optage Spørgsmaalet om Dyrtidstillægets yderligere Stigning ud over de 702 Kr. Der kunde maaske endda være Tale om, at man allerede i i det Udvalg, som formentlig vil blive nedsat om denne Sag, tog det Spørgsmaal op, om det ikke var rimeligt at fastsætte en højere Sum som Maksimum for Dyrtidstillæget, thi naar vi dog alle ved, at den Mulighed foreligger, at Priserne kan stige udover de 9 pCt., der er at løbe paa, er det jo ret meningsløst at fastsætte et Maksimum af 702 Kr., som vi allerede har naaet, inden Loven bliver færdig. Jeg vil derfor henstille til det kommende Udvalg at tage det Spørgsmaal under Overvejelse, om det ikke vil være rimeligt at sætte Maksimum noget højere end 702 Kr., saaledes at der dog er lidt at løbe paa ogsaa

i Fremtiden. Ellers er jeg bange for, at Rigsdagen meget hurtigt vil komme til at beskæftige sig med denne Sag igen, thi hvis Priserne yderligere stiger, er det ganske naturligt, at Kravet om højere Dyrtidstillæg paa ny vil fremkomme. Og skulde det træffe, at Priserne nu har naaet Kulminationspunktet, vil det ikke komme til at koste Staten noget, at man sætter Maksimumsbeløbet noget højere. I øvrigt skal jeg sige, at denne Bestemmelse om de 702 Kr. maa ikke forstaaes, som om Lønningskommissionen og senere Rigsdagen siger: Dertil og ikke videre; men derimod maa det forstaaes som en Fordring fra Lovgivningsmagtens Side om, at hvis det skulde ske, at Priserne yderligere gaar i Vejret, maa Rigsdagen tage Sagen under fornyet Overvejelse. Og som det er med Dyrtidstillæget, saaledes er det ogsaa med Konjunkturtillæget. Det er forudsat i Lovforslaget, at Konjunkturtillæget skal falde bort om 1½ Aar, den 1. April 1921. Ja, hvis Lønniveauet til den Tid sænker sig, skal Konjunkturtillæget falde bort den 1. April 1921, men hvis hele det Niveau, hvorefter man lønner i det private Liv og andre Steder, ikke sænkes til den Tid, kunde jeg ikke tænke mig, at Konjunkturtillæget faldt bort, selv om det ogsaa staar i Loven, at det automatisk skal falde bort om 1½ Aar. Hvis Lønniveauet ikke sænker sig til den Tid, maa man forudsætte, at Bestemmelsen om Konjunkturtillæget fornyes, ganske ligesom vi f. Eks. har fornyet Skattelovene. Ja, jeg kunde endogsaa gaa dertil at sige, at hvis den Fremgang, som stadig viser sig at være i Lønniveauet rundt omkring i de private Erhverv, vedbliver at fortsættes, kunde jeg tænke mig, at Konjunkturtillæget endog blev stigende efter den 1. April 1921, at man altsaa ikke blot enedes om at forny Konjunkturtillæget, men endogsaa forhøjede det, ganske paa samme Maade som vi nu og da under Krigen ikke blot har fornyet forskellige Skattelove, men ogsaa har forhøjet de af dem omfattede Skatter ganske klækkeligt.

Det, der karakteriserer vor Tid overalt i Verden — ikke blot her i Danmark — er den almindelige Misfornøjelse med de Kaar, hvorunder Folk lever. Det er et Fænomen, som Verdenskrigen har ført med sig. I Begyndelsen af Krigen spekulerede Folk i Krigsforanstaltninger — det var den saakaldte Gullaschperiode, da Folk kunde blive rige, eller i alt Fald velhavende, paa en ganske kort Tid. Saa kom Spekulationen paa Børsen, den kolossale